

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ณโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน และที่เรียนตามปกติ

สมมุติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนเรื่องโรคเอดส์โดยใช้การสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษานิเทศก์ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในระดับประถมศึกษา แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษางานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ มาสร้างชุดการสอน และดำเนินการสอนกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ โดยทำการทดสอบก่อนการสอน (Pre - test) ในแต่ละกลุ่มหลังจากดำเนินการสอนตามกำหนดเป็นเวลาสี่สัปดาห์ ในสัปดาห์สุดท้ายทำการทดสอบหลังการสอน (Post - test) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์มีประสิทธิภาพ 88.00/85.25
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสอนด้วยชุดการสอนของกลุ่มทดลอง และการสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการทดลองสอนด้วยชุดการสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การสอนด้วยชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ และการสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้วสามารถกล่าวได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือการสอนด้วยชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ เพราะชุดการสอนเรื่องโรค

เอดส์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผ่านขั้นตอนการสร้างซึ่งได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จึงมีคุณภาพเพียงพอที่จะวัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุษพา สยามชัย (2519) บุญเรือง ศุภตริยารพงค์ (2519) นภา กัลยาณุตต (2520) และ รสสุคนธ์ มกรมณี (2522) ที่พบว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นจากผลการวิจัยของ สุนทร จันทรรตรี (2519) พบว่า ชุดการสอนสามารถแก้ปัญหาข้อบกพร่องทางการสอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ บุญอุรพิถัญญ (2521) ที่พบว่า ครูผู้ใช้ชุดการสอนและครูผู้ชำนาญการสอนในระดับประถมศึกษา มีความพอใจในการใช้ชุดการสอนมาก และจากผลการวิจัยของ วนิดา วิศวรบุตร (2517) และ พจณีย์ จันเกษม (2519) พบว่าชุดการสอนสามารถนำไปใช้ในการศึกษาริชาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ดังที่ แสงอรุณ ไบร่งรุระ (2518) วนิดา นิ่มเสมอ (2516) และ ม.ล. เสริมแสง พันธุมสุต (2519) พบว่า การเรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทำให้นักศึกษาจดจำเนื้อหาได้นานกว่าการเรียนแบบธรรมดา และหาที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนผลการวิจัยของ อุไร สินธูวงศานนท์ (2534) พบว่า การสอนด้วยชุดการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การเรียนด้วยชุดการสอนทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน และทำให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการสอนด้วยชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

ผลการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดการสอน เรื่องโรคเอดส์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ข้อดี

1. เนื้อหาในชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ เป็นเนื้อหาที่มุ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ในด้าน สาเหตุ อาการ การติดต่อ การป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ และการมีทัศนคติที่ถูกต้องงานการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในสังคมโดยไม่รังเกียจ เป็นเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน

ตั้งแต่แผนการสอนที่ 1 ถึงแผนการสอนที่ 12 แต่แตกต่างกันที่กิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีความสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อ ดังที่ ผกา สัตยธรรม (2524) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมเป็นกลไกสำคัญยิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และเป็นกฎแจวไขไปสู่ความสำเร็จในการสอน กิจกรรมเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการสอนให้มีสัมฤทธิ์ผล การจัดกิจกรรมในการสอนเรื่องโรคเอดส์ ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการกลุ่ม โดยการแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนได้คิดได้แสดงออกด้วยการทำกิจกรรม ดังนั้นเมื่อนักเรียนเรียนจากชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์แล้ว จึงทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วเพิ่มขึ้น

2. สื่อการเรียนในชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์อยู่ในรูปสื่อประสม โดยที่สื่อการเรียนประกอบไปด้วยสื่อที่ผลิตขึ้นเอง และนำมาจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้แก่ เทปวีดีโอภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เกม เพลง บัตรภาพ บัตรความเป็นต้น สื่อการเรียนเหล่านี้สร้างความสนใจ และสร้างความสนุกสนานในการเรียน ดังที่ อารสินธวงศานนท์ กล่าวไว้ว่า อุปกรณ์และของจริงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ

3. สถานการณ์และบรรยากาศในการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่า ข้อดีของการสอนแบบแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมคือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม มีความตั้งใจและกล้าในการแสดงความคิดเห็นให้เหตุผล มีการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม มีการอภิปรายและซักถามปัญหาภายในหมู่เพื่อน ๆ และซักถามครูเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์อย่างสนใจ และมีความภาคภูมิใจในผลงานที่กลุ่มของตนได้ช่วยกันจัดทำขึ้น

ข้อเสีย

1. การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนบางคนไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน บางครั้งทำให้การทำงานภายในกลุ่มเกิดปัญหาขัดแย้ง ทำให้งานสำเร็จล่าช้ากว่ากำหนด ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน แต่เมื่อผลงานเสร็จแล้วต้องการลงชื่อในผลงานนั้น ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มไม่พอใจ และเมื่อแบ่งกลุ่มสำหรับปฏิบัติกิจกรรมใหม่ จึงทำให้นักเรียนไม่มีใครยอมรับเข้าเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม แต่ภายหลังจากเมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมหลายครั้ง นักเรียนก็เริ่มมีการปรับตัวในการทำงาน แบ่งงานกันภายในกลุ่ม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ ไม่มีความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน จนบางครั้งถึงแม้ว่าหมดเวลาแล้ว

แต่นักเรียนยังมีความต้องการปฏิบัติกิจกรรมต่อไปอีก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ผกา สัตยธรรม
 ที่ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน สมาชิก
 จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้
 เรียนรู้สภาพอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในกลุ่ม และถ้าได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ
 ด้วยตนเองก็จะเกิดความเข้าใจและไม่ลืม เพราะได้ใช้สมองคิด ได้ลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วย
 ตนเอง แต่ในระยะแรกอาจเกิดปัญหากลุ่ม ครูจึงต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้
 ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไปในตัว

2. การสอนเรื่องโรคเอดส์ เป็นการสอนในเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเพศศึกษา

นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นวัยที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความสนใจอยากรู้อยากเห็น
 มาก ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย แต่นักเรียนชายจะมีความกล้าในการแสดงออกและซักถาม
 ปัญหาต่าง ๆ มากกว่านักเรียนหญิง บางครั้งการใช้คำพูดในการซักถามปัญหาจะเป็นแบบตรงไปตรงมา
 โดยไม่ได้ขัดเกลาคำพูด ครูผู้สอนต้องใจเย็นและอธิบายว่าควรจะใช้คำพูดอย่างไรในการถามจึงจะ
 เป็นการพูดที่เหมาะสมฟังดูแล้วรู้สึกว่าคุณภาพ ส่วนนักเรียนหญิงจะมีความอาย ไม่กล้าซักถามปัญหา
 ข้อสงสัย ครูผู้สอนต้องอธิบายให้เห็นว่าเรื่องเพศศึกษาเป็นเรื่องธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต นักเรียนทุกคน
 จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องโรคเอดส์เพราะว่าในอนาคตนักเรียนจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่
 และจะต้องมีวิถีชีวิตที่เป็นไปตามกฎของธรรมชาติและสังคมอันการมีคู่ครอง และเมื่อมีความรู้เรื่อง
 โรคเอดส์จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอน

ครูผู้สอนอาจปรับเวลาในการใช้แผนการสอน โดยการเพิ่มคาบในการปฏิบัติกิจกรรม

ให้มากขึ้นสำหรับแผนการสอนบางแผนที่นักเรียนมีความสนใจ และต้องการเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม
 เช่น ในแผนการสอนที่ 7 ซึ่งเป็นการวาดภาพประกอบนิทานเรื่องโรคเอดส์ เป็นต้น ส่วนในด้าน
 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ครูอาจสั่งให้นักเรียนล่วงหน้าให้เตรียมอุปกรณ์บางอย่างมาเพื่อปฏิบัติกิจกรรม
 ในแผนการสอนแผนต่อไป ในด้านการทำงานกลุ่ม ครูควรอธิบายวิธีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และ
 บทบาทของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่ม ที่ได้แต่งตั้งกันขึ้นมา เช่น บทบาทของประธาน เลขานุการ

เป็นต้น ในด้านการแบ่งกลุ่ม บางครั้งถ้าให้นักเรียนตกลงแบ่งกันเองตามความสมัครใจ ทำให้เกิดความล่าช้า เพราะเหตุที่นักเรียนบางคนไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ครูควรมีวิธีการแบ่งกลุ่มหลายวิธี เช่น การนับเลข การจับฉลาก แบ่งตามลักษณะของแฉกนั้น ในการประเมินคุณภาพ ผลงานของแต่ละกลุ่มนั้น ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน โดยครูกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้านไว้ และให้นักเรียนร่วมพิจารณา

ในด้านการตอบปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งบางครั้งต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของเพศศึกษา ครูควรระมัดระวังคำพูดในการตอบคำถาม นักเรียนชายจะมีปัญหาสงสัยและสนใจที่จะซักถามครูมากกว่านักเรียนหญิง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำชุดการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาต่างสังกัด เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ควรทำวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในระดับชั้นอื่น ๆ แต่ลดระดับความยากของเนื้อหาลงให้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย